

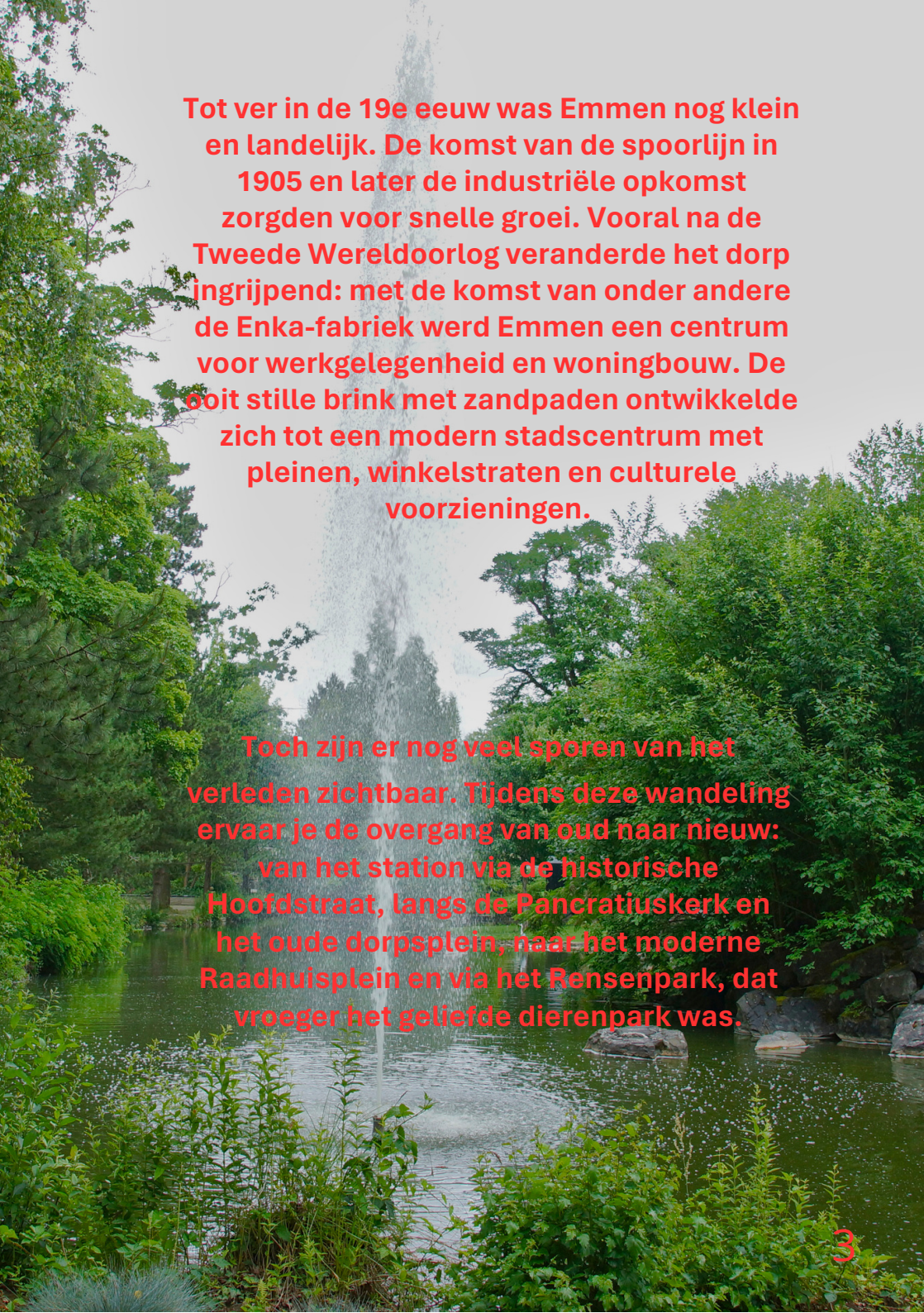
STADSWANDELING EMMEN CENTRUM VANAF STATION EMMEN

VAN ESDORP TOT STADSCENTRUM

5 KILOMETER

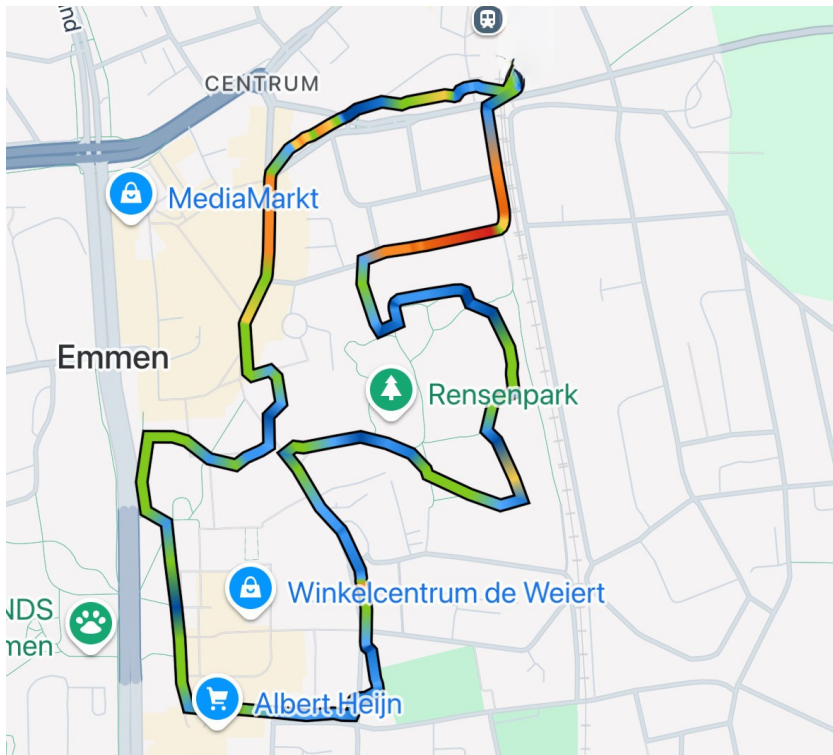

Emmen kent een lange geschiedenis die teruggaat tot de prehistorie. Rondom het huidige centrum zijn sporen gevonden van hunebedbouwers, boeren en veenarbeiders. Toch begon de herkenbare dorpsstructuur pas echt vorm te krijgen in de middeleeuwen, toen Emmen ontstond als typisch Drents esdorp: een kleine gemeenschap op een zandrug, omringd door woeste gronden. De markegronden werden gemeenschappelijk beheerd door de boeren, en het hart van het dorp bestond uit een brink, een kerk en een paar zandpaden.

Tot ver in de 19e eeuw was Emmen nog klein en landelijk. De komst van de spoorlijn in 1905 en later de industriële opkomst zorgden voor snelle groei. Vooral na de Tweede Wereldoorlog veranderde het dorp ingrijpend: met de komst van onder andere de Enka-fabriek werd Emmen een centrum voor werkgelegenheid en woningbouw. De ooit stille brink met zandpaden ontwikkelde zich tot een modern stadscentrum met pleinen, winkelstraten en culturele voorzieningen.

Toch zijn er nog veel sporen van het verleden zichtbaar. Tijdens deze wandeling ervaar je de overgang van oud naar nieuw: van het station via de historische Hoofdstraat, langs de Pancratiuskerk en het oude dorpsplein, naar het moderne Raadhuisplein en via het Rensenpark, dat vroeger het geliefde dierenpark was.

De wandeling start met de rug naar het stationsgebouw en dan iets naar links.

- Het voet- fietspad langs de Stationsstraat volgen richting het centrum.
- De 2e straat linksaf de Hoofdstraat.

De spoorbaan was een onderdeel van de Noordooster Lokaalspoorweg. Deze in 1905 geopende spoorwegverbinding liep van Zwolle via Emmen naar Gasselternijveen, waar men kon overstappen op de lijn Assen–Stadskanaal.

De Noordooster Lokaalspoorweg is in 1938 opgeheven. Nu is via het spoor alleen Zwolle te bereiken, met de snel- of stoptrein. Er zijn echter plannen om het spoor weer door te trekken naar Stadskanaal en uiteindelijk Groningen.

Aan de linkerkant:

Hoofdstraat 106, tegenover de winkel van Jan van Peer, staat een pand met aan de bovenkant flink wat decoraties. Het onderkomen werd in 1908 gebouwd en de architect was J. Daanje. Het pand had in de loop der tijd flink wat verschillende gebruikers. Van manufacturenzaak tot lunchroom met wachtgelegenheid, van damesmodezaak tot apotheek.

Verderop aan de rechterkant:

Hoofdstraat 77, het voormalige markante onderkomen van bakkerij Ten Napel dateert van 1910. Opvallend zijn onder meer het siermotief en de twee kleine dakkajuiten met spits op de hoeken. In 1934 betrok Cornelis ten Napel het pand om er een bakkerij te beginnen. Evert ten Napel, de bekende sportverslaggever, werkte er ook enige tijd. De zaak bleef tot 2014 in handen van de familie Ten Napel. Vanaf toen werd er het brood verkocht dat was gebakken in de ovens van bakkersbedrijf Van Veenen. De bakkerszaak aan de Hoofdstraat is sinds 2017 gesloten.

Vorbij de Hema links villa Lindenhof en de bloemenklok.

De bloemenklok werd in 1978 geschonken en ontworpen door mevrouw De Klein. Oorspronkelijk stond de klok op het Raadhuisplein, maar op 13 oktober 2015 is deze verplaatst naar zijn huidige locatie naast Villa Lindenhof, vlak bij de HEMA in het centrum van Emmen.

De stenen rondom de klok zijn vernieuwd om aan te sluiten bij de uitstraling van Villa Lindenhof, die ooit het woonhuis was van Zegering Hadders en zijn zus Margreet.

Aan de rechterkant lopend naar de kerk, het beeld “De Teenager” van Pieter Starreveld. Een beeld van een jong meisje volgens het modebeeld van het midden van de jaren vijftig van de 20e eeuw.

Hierna de Grote of Pancratiuskerk.

Aan de linkerkant van de kerk:
het beeld van het Kousenmeisje,
ook van Peter Starreveld.

Het bronzen beeld van een jong meisje dat een kous aantrekt is een verwijzing naar de kousen- en confectiefabrieken die in de twintigste eeuw een belangrijke rol speelden in de ontwikkeling van Emmen als industriestad. In het bijzonder verwijst het beeld naar bedrijven zoals:

Danlon – een bekende kousenfabriek in Emmen waar jarenlang veel vrouwen werkzaam waren.

Bendien – de grote confectiefabriek waar kleding en werkkleding werd gemaakt.

Het beeld eert het arbeidsethos van de vrouwen die Emmen hielpen opbouwen in de tijd van industrialisatie. Het is een eerbetoon aan de vele werkneemsters die met precisie, toewijding en vaardigheid werkten in de textielindustrie, vaak al op jonge leeftijd. Het is een tastbare herinnering aan een tijd waarin Emmen zich ontwikkelde van veendorp tot industriestad.

De Pancratiuskerk, in de volksmond vaak de Grote Kerk genoemd, staat prominent op het Marktplaats in Emmen en vormt het hart van het oude esdorp.

De kerk zoals we die nu kennen, is grotendeels in 1856 herbouwd, maar de romaanse toren stamt al uit de 12e of 13e eeuw. Daarmee is het één van de oudste bouwwerken in de regio.

Wat bijzonder opvalt zijn de grote zwerfkeien die aan de onderkant zijn verwerkt in het metselwerk. Deze stenen zijn afkomstig uit de Drentse bodem en werden in de middeleeuwen gebruikt als bouw materiaal. Als je goed kijkt zie je dat sommige van deze keien doormidden zijn gekloofd, vermoedelijk met vuur of ijzeren wiggen, om ze geschikt te maken voor de bouw. Dit ambachtelijk werk geeft de kerk een unieke, ruwe uitstraling aan de basis van de toren.

Naast religieuze diensten is de kerk tegenwoordig ook een plek voor culturele activiteiten, zoals concerten en tentoonstellingen. Het gebouw vormt zo een brug tussen

Naast religieuze diensten is de kerk tegenwoordig ook een plek voor culturele activiteiten, zoals concerten en tentoonstellingen. Het gebouw vormt zo een brug tussen verleden en heden, spiritualiteit en samenleving.

Elke vrijdag verandert het centrum van Emmen in een levendige marktplaats. De markt strekt zich uit over de Hoofdstraat, het Marktpllein en de Wilhelminastraat. Het aanbod varieert van verse streekproducten, bloemen, kleding, vis, kaas, noten, planten en huishoudelijke artikelen.

Met de rug naar de ingang van de kerk, richting het Oorlogsmonument lopen.

Dit monument, ontworpen door beeldend kunstenaar Kees van Renssen, werd onthuld in 1995, bij de herdenking van 50 jaar bevrijding.

Het herinnert aan de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog uit de gemeente Emmen, en in het bijzonder aan Joodse inwoners, verzetsstrijders en andere vervolgd die zijn weggevoerd en omgekomen. Het monument is opgebouwd uit keramieken tegels, geplaatst in de vorm van een opengescheurde archiefdoos.

In die doos bevinden zich fragmenten van documenten – denk aan arrestatiebevelen, transportlijsten en andere overheidsstukken die ten tijde van de oorlog werden gebruikt tegen burgers. Midden in het monument is het bekende gedicht “Het Lied der Achttien Doden” van Jan Campert opgenomen, dat verwijst naar de executie van verzetsmensen en symbool staat voor verzet, opoffering en moed.

Achter het monument is een opvallende
rode deur geplaatst.

Deze staat los in de ruimte en kun je
letterlijk doorheen lopen. De deur
symboliseert een overgang: van verleden
naar toekomst, van onderdrukking naar
vrijheid.

De deur doorlopend en dan linksaf richting
het Raadhuisplein.

Het Raadhuisplein in Emmen, voorheen bekend als het Centrumplein, is een modern stadsplein dat in 2015 werd geopend als onderdeel van de grootschalige centrumvernieuwing van de stad.

Het plein is ontworpen door het Duitse landschapsarchitectenbureau Latz + Partner en heeft als doel een verbinding te creëren tussen het centrum van Emmen en de nieuwe locatie van Wildlands Adventure Zoo Emmen.

Het plein is gelegen in het centrum van Emmen en wordt omgeven door het Atlas Theater, het gemeentehuis en winkelcentrum De Weiert.

Het plein is ontworpen als een 'urban parkscape', waarbij water een centrale rol speelt. Er zijn onder andere een speeltuin, een skatepark en het kunstwerk "Egnoaber" van Nick Ervinck te vinden.

De vorm van het beeld is gebaseerd op een kienstobbe, de grillige wortelstronk van een dennenboom. Deze stronken werden vroeger met veel moeite uitgegraven uit de Drentse bodem en gebruikt als brandhout. Ze staan symbool voor volharding, diepte en lokale wortels, precies wat de kunstenaar wilde uitdrukken in zijn werk.

Onder het plein bevindt zich een grote parkeergarage en de Hondsrugweg loopt er in een tunnel onderdoor.

Met het water aan de rechterkant steeds rechtdoor lopen, aan de linkerkant het winkelcentrum De Weiërt.

Winkelcentrum De Weiart, het commerciële hart van Emmen. De naam verwijst naar de vroegere brink of weide (de "weiart") waar het oude dorp ooit vee liet grazen. In de jaren '70 en '80, toen Emmen uitgroeide tot een moderne stad, werd op deze plek het overdekte winkelcentrum gebouwd – destijds één van de grootste en modernste van Noord-Nederland. Vandaag de dag is De Weiart een levendige plek vol winkels en horeca.

Aan het eind van het overdekte winkelcentrum linksaf richting die Grenze en Albert Heijn, deze links voorbijlopen en steeds rechtdoor tot aan de Wilhelminastraat, deze oversteken naar de begraafplaats. Hier bevindt zich het Indië monument.

Het Indië-monument herdenkt de slachtoffers die vielen bij politionele acties in Nederland Oost Indië en Nederlands-Nieuw-Guinea tussen 1945 en 1962. In het bovenstuk wordt Indië afgebeeld met tropische begroeiing, een helm en een geweer.

Voor de begraafplaats linksaf, aan het eind van het grasveldje aan de linkerkant staat nog een Markesteen.

Deze steen geeft – zoals het opschrift vermeldt – de grens aan tussen de boermarke van Emmen en Westenes en de boermarke van Noord- en Zuidbarger. Een boermarke was een organisatie van boeren die grond op de es bezaten (zogenaamde eigenerfde boeren).

Het woord marke betekende oorspronkelijk grens. Markegronden waren een begrensd gebied van woeste gronden, behorend bij een esdorp.

Tot in de 19e eeuw waren de woeste gronden gemeenschappelijk bezit van de boeren of markegenoten.

In verhouding tot de oppervlakte grond die een markegenoot op de es in eigendom had (waardeel), kon hij rechten laten gelden op het gebruik van de onverdeelde markegronden.

Het beheer van deze gronden berustte bij de boermarke. Ook andere zaken die de boerengemeenschap betroffen, werden vroeger door de boermarke geregeld (bijv. de volgorde van de werkzaamheden op de es en het onderhoud van wegen).

Verder rechtdoor aan de rechterkant het voormalige Kantongerecht Emmen.

Het gebouw dateert van circa 1840, oorspronkelijk opgericht als woonhuis in een stijl met koloniale en 'Indische' accenten. In 1911 nam het de functie van kantongerecht over, wat het bleef tot 2014. Het pand is witgepleisterd en een rijksmonument. Het onderscheidt zich door een overstekend schilddak, een voorkant met houten zuilenportiek en details die doen denken aan Indische stijl. Het is officieel erkend als rijksmonument. Sinds 2023 ondergaat het pand een grondige duurzame renovatie – met onder meer isolatie, zonnepanelen en herstel van originele details.

Ernaast het voormalige postkantoor, nu in gebruik als horeca.

Het pand diende van 1911 tot 2009 als het officiële postkantoor van Emmen, herkenbaar aan de klassiekegevel en locatie aan de Hoofdstraat. In 2023 opende hier een Grand Café Het Oude Postkantoor. Het historische gebouw is behouden.

Verder rechtdoor en daarna rechtsaf het Rensenpark in.

Het Rensenpark ligt op de plek van het voormalige Noorder Dierenpark. Op 31 december 2015 sloot deze knusse dierentuin zijn poorten en verhuisde naar het verderop gelegen Wildlands. Op 18 juni 2016 werd het stadspark geopend en vernoemd naar het echtpaar Jaap en Aleid Rensen, dat 25 jaar lang de directie vormde van het Noorder Dierenpark. De vorm van het park en de oude dierenverblijven zijn nog steeds goed herkenbaar.

In het park de geel/rode sticker of bordjes van het Drenthepad volgen (een streekpad door heel Drenthe). Deze borden brengen je weer terug, het station van Emmen.

Waar de weg weer vervolgd kan worden naar de b&b. Het spoor overstekend, linksaf de Burg. Tijmesstraat in. Deze uitlopend en de Dennenlaan oversteken naar de Oude Roswinkelerweg en dan linksaf de Heidelaan.

